

# გერმონა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „გერმონა“  
თეფერად ღირს 12,500 ლ. საშუალოდ განცხადება 15,000 ლ.  
კანტარა ღირს ღირს 8—2 საათამდე. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 12—1 საათამდე. რედაქტორის მისამართი—თეფერადი დამფუძნებელი კრების ქ. № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 12—29.

საქართველოს სახელმწიფო საბჭო  
1921 წ.

## სახელმწიფოებრივი საკითხები

მთავარი პამოცანა.

მეგრ. ამბობს: გათავდა რევოლუციის, მსოფლიოს დაუდგარი ოკეანე—გერმონა. თელა რუსეთი დაწყებული, გამონახა საკუთარი ნათესაურობი და თარგნიულ ცხოვრებას მიჰყო ხელი.

ჩვენთვის ოდნავადაც არ არის ამ ქვეყნის საკითხი ამ დღეებში კრიტიკა. მაგრამ ერთი კი ყველაზე მეტად მისაღება: 1917 წელს თეფერადში მოხდა გლეხობის რევოლუცია, მის შემდეგ საქართველო სისტემატურად გადატრიალების პრაქტიკა და თუ დღეს გერმონათვის ცნობილია, რომ დიდი რუსი წინააღმდეგობის სახელმწიფოებრივი კლამატური, საქართველოში კი ამის თქმა არ შეიძლება.

საქართველოში არ არის შექმნილი გარკვეული სახელმწიფოებრივი ორგანიზაცია, უფრო, ისე ჩამოყალიბებული, რომ იმის მიხედვით შეიძლება სახელმწიფოებრივი მუშაობის წარმართვა.

ჩვენს გაზეთში იმეტილება მეტად საყურადღებო მოხსენება ფინანსთა კომისიის ამხ. აღ. სვანიძის, ამ მოხსენებში მოხსენიებული არ არის დამატებითი ერთი უმთავრესი საკითხი: რაიმე სახის დიდი მზიდველობა აქვს სახელმწიფოებრივი აღმშენებლობის—ეს საკითხი გახლავთ უმთავრესი პამოცანა—საქართველოს სახელმწიფოებრივი რაობა. ყოველდღიურ გერმონაში მოხსენიებულია ფუტკა თუ ეს მთავარი პამოცანა. საგანგებო გარკვეული და მიღებული არ არის, ჩვენ ვფიქრობთ ამხ. სვანიძის გორისკოპში ეს საკითხი არ წამოვიტოვოთ იმ უბრალო მოსახლეობის, რომ მოხსენებში დღეა აზრი მჭიდროდ დაკავშირებული სუვერენულ სახელმწიფოს ეკონომიკასთან, სახელმწიფოებრივი ბიუჯეტთან, სახელმწიფოებრივი საკანტორლო ორგანიზაციასთან და სხვა და სხვა.

გვეყენოთ თუ წამოვიტოვოთ Perpetuum mobile-დ მაშინ დღის წერტილიდან უნდა მოგვხსნათ ყოველივე სადამშენებლო შენობა-ნაგებობა და მთელი ჩვენი ცხოვრების ვითარება მივადლოთ სტიქიონს. რა არის აქვს სახელმწიფოებრივი ბიუჯეტს თუ ჩვენ სულ სხვა პალიტრა კონსტრუქციის შესაფერის ბარჯთაღრიცხვა გვაქვს შესაძლებელია ძარ-ფე-სვანად უნდა შეიცვალოს გადასახადთა მთელი სისტემა—თუ დამოუკიდებლობის იდეაა გადავალთ სხვა ტიპის პოლიტიკურ ორგანიზაციაზე.

ყოველდღიური სახელმწიფოებრივი ცვლილება იწვევს პრაქტიკულ მოხსენებებს შეცვლას, შესწორებას, ხშირად სრულიად ლაპარაკი და გადადება. ეს კი იმისათვის სადამშენებლო მუშაობის შედეგად ხდება, შეუსტებას, დაცემას. რუსეთი დღეს იმდენად ახერხებს სამეურნეო ცხოვრებაში აქტიურ პრინციპების გატარებას, რომ სახელმწიფოს პოლიტიკურ ფორმაციაზე იქ ყურადღების ერთი ელემენტი არ არის, ყველაფერი პრაქტიკული მუშაობისათვისაა გადადებული.

ჩვენს წინაშე დღეს ფედერაციის იდეა წამოყენებულია. ჩვენი პარტიის იდეალისტურად ორგანიზაციის ამის გამოყენება დედალარია. რამდენიმე დღე მიდის, იმდენად ვრცელდება, რომ ჩვენ მიერ გადადებული პოლიტიკური ნაშრომები ფედერაციის საკითხში ერთადერთი სასარგებლო ჩვენი ქვეყნისათვის.

ერთი წუთითაც არ უნდა მივიტოვოთ დაფიქრება, რომ ჩვენ მეტად რთულ პირობებში ვცხოვრობთ, ფრიად საპასუხისმგებლო ხანაში. უნდა მოვიგონოთ: ჩვენ უფრო რთულ პირობებში და „საშინ“ ადგილას ვცხოვრობთ, ვიდრე თვითონ რუსეთი, თუ ეს უდავლოა ყველაზე მეტად, რომ მაშინ, როცა რუსეთს შეეძლება წყნარი სამოქალაქო ცხოვრებით სიცოცხლე, ჩვენ კადემ დიდხანს დავგვიტოვებთ სახელმწიფო წესებით ცხოვრება. ამიტომაც პოლიტიკური რაობის ცვალებადობა. დღეს, ერთგვარი ფუფუნება, რომელიც სრულიად ნორმალური პირობებში დასაშვანია; დღეს კი ჩვენ ამ ფუფუნებაზე ლაპარაკი არ შეგვიძლიან.

თუ ფედერაციის უმთავრესი პრევენტივი იმისა მ. გონიერება, რომ კავშირში დავიწყოთ. გამოიტანა—საქართველოს ადგილად დაიძლევა, რევოლუციის არც ძირითადი პრინციპია, არც დოქტრინა, მოსაზრებამ ადგილი იგი და მოსაზრებებზე უნდა

დაიბადოს. ჩვენ იმეტი გვაქვს, რომ რევოლუციის საკითხი ერთგვარად გატაცებული ერთნაირადვე მეოცნებენი ერთა შორის სოლიდარულ განწყობილებას განმტკიცებინა—ჩვენს დემოკრატიულ დინამიკულ ანგარიშს გაუშვირ ფედერაციის საკითხი.

ფედერაცია მეტად რთული ორგანიზაციაა არსებითად. უფრო მოწყობილია იგი შედარებით ადვილია, მოსაწყობად კი ძნელი. ფედერაცია გულისხმობს ორ მთავარ პამოცანას: 1. ერთგვარულს, 2. ფედერალურს, შედეგად სასტიკად გასარკვევია ფუნქცია, ნება მიბოძეთ ასე ვსთქვათ—„ლოკალურ“ და „ინტერგალურ“ მთავარებში.

წარმოვიდგინოთ კი დეტალი ფედერალური რეჟიმის? ჩვენ დავგვირდებოდა ლოკალური საბჭოები, შემდეგ კიდევ ინტერგალური საბჭოები, ჩვენ გვექნება ადგილობრივი ბიუჯეტი, გვექნება ბიუჯეტი ფედერალური. ვსთქვათ გულახდილად და სერიოზულად: თუ მთელი წელი მიდის და სათანადო ვერ მოხერხდება საქართველოს რევოლუციის მიერ პრაქტიკულად რევოლუციის საგნებით დაქვემდებარება, სადაც ყველაფერი თავი ეხერხება ისე იმდენ მართულობის სისტემისთანავე გვაქვს საკმაოდ, რამდენი რევოლუციის არის, რამდენი ხანი, რამდენი კულტურული მუშაობა იმისათვის საჭიროა, რომ არა თუ ხალხში, თვით პარტიის წევრებისათვის ადვილად შესასხნობარებელი გახდეს თუ, რომელი დადგენილებაა მისთვის საცდელად—ადგილობრივი მთავრობის თუ ფედერალური მთავრობის, ან რამდენად არის ის განსაზოვრებული და სხვა და სხვა.

თუ ჩვენ საკმაოდ გვექნება მართალი ფედერაციისთან—ვაშტაკებთ ეს იქნება დიდი სირთულე, ეს გამოიწვევს დღეს მთელ რეჟიმში გაუგებრობას და დამატებით. მართალია ლენინმა სთქვა: პოლიტიკური მიზანი ისე უნდა სცადოთ, როგორც გენერალმა ნოგინმა პრაქტიკულად, მაგრამ ვართ კი ჩვენ ისეთი მდგომარეობაში, რომ ეს ექსპერიმენტი მოვახდინოთ?

რასაკვირველია, ჩვეულებრივს პირობებში ჩვენ სისტემატურად, დღესდღეობით, უმჯობესად, თამამად შეგვიძლია ასეთი დიდი პრაქტიკის განხორციელება.

ჩვენ დღეს გვექნება მეტად მოძრაობა, ელსტიური და მარტივი. ჩვენი წყნარება უნდა გვაქვს სამხედრო მართულობისათვის თვის სიმარტივე. ამ დღეებში მისხდვით ფედერაცია სრულიად უნდებელი და მძიმეა დღეს.

ეს სრულიად იმას არ ნიშნავს, რომ კავშირი არ არსებობს მეზობელ რესპუბლიკებთან. ამიერკავკასიის რესპუბლიკებს სხვა მოვლენებთან ერთად გვაქვს მიერის საერთო პირი, საერთო უზედუტება. ამისათვის საერთო ძალღონით უნდა ვიმუშაოთ, შევქმნათ საერთო ორგანიზები. მაგრამ სწორედ ამ მიზნისათვის ფედერაცია დღეს კიდევ უფრო მიუღებელია.

უნდა აღვნიშნოთ: ფედერაცია ჩვენს მჯდომობას ძალიან ზოგადი ხასიათი აქვს. ჩვენი პარტიულ ორგანიზაციას არ აქვთ ამისათვის კონკრეტული აზრი და ჩვენ ვფიქრობთ პარტიულ ხანად დისტანსის წესით ვიმსჯელოთ შემდეგ საკითხებზე: 1. ფედერაცია საქართველოსთვის; 2. ფედერაცია ამერკავკასიაში; 3. ფედერაცია რუსეთთან თუ სხვა სახელმწიფოსთან. ერთი სიტყვით არის მთელი რიგი საკითხი ფედერაციასთან დაკავშირებული, რომელიც კავშირისა და კომუნიკაციის პრისისათვის არც კი დასაშვანია, ბოლო ხსენებულ საკითხების გაუქმებლობა პირდაპირ უზღუდებელია თუ მართალია სერიოზულად ვპირობთ ფედერაციას. განა მართალია ეს მოსაზრება არ ყოფს კავშირის სიჩქარის სიძნელეს?

დღეს ჩვენთვის საჭიროა არა ფედერაცია, არამედ პარტიული მიზნებრივი კავშირები. ჩვენ გვიჩნდება ალიანსი მარტვი, ძლიერი, სასწრაფო. არც კონფერენციები, არც კონგრესები, არამედ პირდაპირი ალიანსი. სახელმწიფო კავშირი პარტიული კავშირი, ყოველ პოლიტიკურ მიზნებისათვის. მიზნებრივი კავშირი—აი სადა, მარტვი, სამხედრო პრინციპებზე აგებული ორგანიზაცია, რომელიც საჭირო და სასარგებლოა ჩვენი ქვეყნისათვის.

ამ უნდა აღვნიშნოთ ერთი მეტად საყურადღებო მოვლენა. ჩვენ ხშირად ვლაპარაკობთ პოლიტიკურ შეთანხმებაზე აზერბეიჯანთან, სომხეთთან, ქვემოთან, თათარ მოლაპარაკება და პრაქტიკული გეგმა გვაქვს აზერბეიჯანთან, სომხეთთან და სხვა და სხვა, მაგრამ არც ერთ დროს კრინტიკ არ დავვიტარებთ უმთავრეს საკითხზე—რუსეთზე. მაგრამ დღეს კრიტიკის გმირის საკითხი მუშაობაში ნამდვილად კი გვეძლევა საჭირო და სასარგებლოა ჩვენი ურთიერთობის გამოკრეფა რუსეთთან.

ამ ქვედა რუსეთთან არავითარი ფორმალური ურთიერთობა არა გვაქვს. ფაქტობრივად კი მჭიდრო კონტაქტსა და კავშირს ვიცხოვრობთ: მოგვცეს უამრავი ფული, ვსმით რუსულ პურსაც, სხვა და სხვა იარაღს.

ჩვენ გვსურს სახელმწიფოებრივი პრინციპი დაუდგეთ ამ ურთიერთობას და მოვსაოთ თუ ბოზიერი პრინციპი, რუსეთის საკითხის წამოყენება ძალიან დაუდგენს ფედერაციის საკითხსაც და ხელს შეუწყობს პრაქტიკულ მიზნების განხორციელებას.

მენშევიკურმა გამოცდილებამ დაგვარქმუნა, რომ ამიერკავკასიის ფედერაცია გვიმაზე იქნება ადვილი პირველ ხანად მინიჭ თუ რუსეთი პრაქტიკულად ხელს არ უწყობს ამ კავშირს. ყოველ შემთხვევაში ჩვენთვის მეტად საჭიროა რუსეთთან საერთო პოლიტიკური კავშირის წესების შემუშავება რათა დავალბებ და მოვალეობა ვცვალოთ ჩვენს გასაგებ და აშკარა იყოს. გზა არაფერი გვცოთ არც დავალბების, არც მოვალეობის. გასაგებია, რომ ასეთი მდგომარეობაში იყოფა სახელმწიფოსათვის ფედერაციაზე ლაპარაკი მართლაც ძალიან ნაადრევია, სადაც მოვალეობა და დავალბება უფლებრივი დიდიგაციის სახით უნდა გადავსცე პოლიტიკურ სინთეზს. ვლენინტარია: ეს სახელმწიფოებრივი აქტიუბები უკრთვით ჩვენთვისაა გასარკვევია, რომ შემდეგ სხვებს გადავცეთ იგი.

თავად დღესდღეობით.

## ამხ. ალექსანდრე სვანიძის მოხსენება

ძალიან საყურადღებოა სასურსათო კომისიისათვის კრიტიკა. ეს დაწესებულება თავიდანვე განსაკუთრებულ მდგომარეობაში იყო ჩაყენებული, იგი მოითხოვდა ექსპლუატაციის შემოსავლის მთელ მესამედს და მოთხოვდა, ყოველდღიურად იგი ღირებულებდა 200 მილიონ მანეთზე მეტს. ამის გარდა უამრავი სიმდიდრეს სხვა და სხვა საჭიროების სახით და არამეფულობრივ სხვა წყაროს. რა გავლენა სასურსათო კომისიის აქტიუბებზე უნდა გავსდეს:

|        |           |
|--------|-----------|
| 2 გირ. | 94 მუშას. |
| 112 „  | 297 „     |
| 1 „    | 2,920 „   |
| 1 „    | 98 „      |
| 1 „    | 16,356 „  |
| 1 „    | 37,415 „  |

12 გირ. რაციონს იღებდა აგრეთვე ოჯახობა მილიციელთა, წყალსადენის და პოლიტიკურ განყოფილების, ბოლო 12 გირ. ოჯახობა ფოსტა-ტელეგრაფის, სულ სასურსათო კვებად 44 ათას სულს თუ მივიღებთ მდგომარეობაში სასურსათის მთელს ორგანიზაციას, სადაც 1236 კაცი. მუშაობს, ამის გარდა ქალაქის სასურსათო კომისიისათვის მუშაობს 340 კაცი ჩვენ გავიგებთ, რომ გირვანჯა პური სახელმწიფოს უფლებით თითქმის 12 ათასი მანეთი, როცა ბაზარში იგივე პური შეიძლება იმდენით რამდენიც გვინებთ 4 ათას მანეთად. განა კულ რომ არ არსებობდეს სასურსათო კომისიისათვის კვებად 44 ათას კაცს თანაფარდობაში 600 ათასმდე კაცი ცხოვრობს, აქედან სასურსათი მხოლოდ 44 ათას კაცს არჩენს. აშკარაა, რომ 44 ათას კაცსაც თანაფარდობაში შეინახავდა თავისი დიდი ბაზარი და თვითონ ფულის ღირებულებები, ხაზინაც და ყველაფერი მოგვნილი დარჩებოდნენ. ჩვენ ეს უწყობაც სასურსათო უნდა გადავადგეთ, გამოვიყენოთ ფართოდ კომუნიკაცია და თავიდან ავიცილოთ საშინლად მძიმე მალარი, უამრავი გაბინოსტაცია, რომელიც უფრო თავის განხორციელებას უნდა ვიდრე ქვეყნის სასახურს.

უწყებებში არ იქნას ზომი, მასშტაბი თავიანთი მუშაობის და მოთხოვნილებების, ასევე ჩხოვის ერთი ნაწილი—საჭირო კომიტეტი მოითხოვდა ამას

წინა 25 მილიარდ მანეთს, ესე იგი მთელი სახელმწიფოს ბიუჯეტის თითქმის 1/10-ს. ასეთივე პრეტენზია თითქმის ყოველ უწყებას.

ამიერკავკასიის უწყებები ხშირად არ აფასებენ რაც აქვთ, ვერ უფასობთ თავისას და საოცნებო გეგმებით არიან გატაცებული. ამხ. აღ. სვანიძის უწყების, რომ უამრავი ძვირფასი ფიზიკური-ტერაპევტული ინსტიტუტის შექმნაზე ზრუნავდა, რაც საკითხებს ას მილიონობით თანხას, როცა მრავალი ავადმყოფი უწყასლო და უშეშელი ძვირფასი დაწესებულებები მიწოდებოდა მდებრის კომისიისათვის. მიწოდებოდა ხარჯვას ამ მილიონობით ვინმე „ლესეპსი“—საპური იარაღების შესაძენად, როცა მამულეში მუშები გაბრძნის, სტოვერები არსებულ იარაღებს, მუშაობს მხოლოდ იმდენი, რომ ისინი არ არიან უზრუნველყოფილი, იგივე კომისიისათვის აპირებდა თქვითი ცუდი მიმავალ ბერძნებთან უმადლესი უკრის პირუტყვი, როცა თავის ქაზინების პირუტყვი უწყასლობით და მოვლულობით იღუპებოდა.

|                                        |               |
|----------------------------------------|---------------|
| 25 თებერვლიდან 15 ოქტომბრამდე მოუღიათ: |               |
| სასურსათის                             | 25,5 მილიარდი |
| მიწოდების                              | 6,2 „         |
| სამხედრო                               | 11,1 „        |
| განათლების                             | 4,7 „         |
| ქალაქის                                | 4,6 „         |
| კრინის გზას                            | 3,1 „         |
| ფინანსის                               | 2,1 „         |
| ფოსტის                                 | 1,1 „         |
| ზინკის                                 | 10,6 „        |
| ჯანსაღის                               | 3,6 „         |
| ჩეკის                                  | 2,8 „         |
| საინჟინეროს                            | 8,0 „         |
| გარეუკ ვაჭრობის                        | 4,0 „         |
| აფხაზეთის რეგ.                         | 2,1 „         |
| სოც. უზრუნვე.                          | 1,5 „         |
| ზოონის                                 | 1,1 „         |
| ელსტიკის                               | 1,0 „         |
| საქ. რეგისტრ.                          | 1,9 „         |

და სხვა და სხვა. სულ დახარჯულია 104 მილიარდზე მეტი, ამისი არ შედის არც სანიტარული გადასახადი, არც რუსეთთან მიღებული 10 მილიარდი მანეთი.

ამხ. სვანიძე მოითხოვს სასურსათო და რაციონალურ ცვლილებებს სახელმწიფოს მთელს სამეურნეო წყობილებაში. ძირითადი ცვლილება უნდა გამოიხატოს სახელმწიფო პრინციპის გატარებაში. ჩვენ არ შეგვიძლიან ყველაფერს ხელი მოვიკიდოთ და მუშაობა ვაძლიოთ, როცა ეს მუშაობა გაკლებით ავირად ჯდება. მართალია შედარებით.

ჩვენ არ შეგვიძლიან სამეცნიერო მანქანის უპრობო და მით ვიოცნებოთ საქმის გადამწყობება. ჩვენ ამ შეგვიძლიან ძალიან ბუთი ათასობით მანქანა გამოვიყენოთ, არამედ კიდევ უფრო გამოვიყენოთ ასი ათასობით, ვინაიდან ეს საქმეს კი არ გაართულებს. ჩვენ უნდა ვიცხოვროთ პირდაპირი შემოსავლით, ყოველივე მუშაობა უნდა იქცეოდეს შემოსავლად. სასტიკად უნდა განისაზღვროს სახელმწიფოს მიზნები და საშუალებანი. უნდა დავიკარგოთ ყოველივე კამეით. შეუძლებელია უზრუნველყოთ ცხოვრება, შემოსავალი და გასავალი წინასწარად უნდა გავიკარგოთ ყოველივე თანხის დახარჯვა საჭიროა სწავრობდეს კონტროლით და ფულების გამოთხოვებით საკანტინეტურ კონტროლებით მიხედვით. ამიერკავკასიის სახელმწიფო წინაშე ერთი მთლიან კასას. ყოველივე უწყების შემოსავალი უნდა მიდიოდეს ავადმყოფთა სახელმწიფო კასაში.

ამხ. სვანიძე იძლევა სხვა მასალას: რომელიც გვიშტაკებს, რომ საქართველოს ეკონომიკური მდგომარეობა ამ მიერ თანდათან უმჯობესდება. ყუბრათი ალბ დიდიგდება. სამეურნეო პრინციპი სისტემატურად ტარდება, შემოსავალი მატულობს.

როგორც მეტის მეტად ძვირფასი და საყურადღებო მასალა ჩვენ იგი მოგვყავს სასურსათო. სხვა და სხვა უწყებების შემოსავალი უდრის: თებერვლიდან იგულისხმეთ მხოლოდ 25. (აფ.)

|                                    |             |
|------------------------------------|-------------|
| ფინანსთა კომისიისათვის შემოსავალი: |             |
| თებერვლიდან                        | 3,8 მილიონი |
| მარტში                             | 63,3 „      |
| აპრილში                            | 67,8 „      |
| მაისში                             | 85,1 „      |
| ივნისში                            | 113,3 „     |
| ივლისში                            | 145,2 „     |
| აგვისტოში                          | 9,928,3 „   |
| სექტემბერში                        | 7,916,2 „   |

|             |        |
|-------------|--------|
| თებერვლიდან | 0,06 „ |
| მარტში      | 0,1 „  |
| აპრილში     | 0,3 „  |
| მაისში      | 0,4 „  |
| ივნისში     | 0,3 „  |
| ივლისში     | 10,8 „ |
| აგვისტოში   | 22,9 „ |
| სექტემბერში | 39,0 „ |

|             |        |
|-------------|--------|
| თებერვლიდან | 0,08 „ |
| მარტში      | 0,08 „ |
| მაისში      | 0,06 „ |
| ივნისში     | 0,1 „  |
| ივლისში     | 0,1 „  |
| აგვისტოში   | 0,1 „  |
| სექტემბერში | 10,8 „ |

|             |         |
|-------------|---------|
| თებერვლიდან | 0,1 „   |
| მარტში      | 2,3 „   |
| აპრილში     | 5,4 „   |
| მაისში      | 153,5 „ |
| ივნისში     | 37,0 „  |
| ივლისში     | 8,1 „   |
| აგვისტოში   | 503,1 „ |
| სექტემბერში | 862,1 „ |

|             |         |
|-------------|---------|
| თებერვლიდან | 0,7 „   |
| მარტში      | 4,7 „   |
| აპრილში     | 57,51 „ |
| მაისში      | 5,8 „   |
| ივნისში     | 21,8 „  |
| ივლისში     | 11,9 „  |
| აგვისტოში   | 226,5 „ |
| სექტემბერში | 409,7 „ |

|             |         |
|-------------|---------|
| თებერვლიდან | 8,6 „   |
| მარტში      | 27,7 „  |
| აპრილში     | 7,0 „   |
| მაისში      | 42,1 „  |
| ივნისში     | 49,3 „  |
| ივლისში     | 5,7 „   |
| აგვისტოში   | 88,0 „  |
| სექტემბერში | 433,8 „ |

|             |              |
|-------------|--------------|
| თებერვლიდან | 14,4 მილიონს |
| მარტში      | 110,2 „      |
| აპრილში     | 142,3 „      |
| მაისში      | 307,8 „      |
| ივნისში     | 230,9 „      |
| ივლისში     | 185,8 „      |
| აგვისტოში   | 10,705,1 „   |
| სექტემბერში | 9,722,4 „    |

სახელმწიფოს შემოსავალი სისტემატურად იზრდება. ეს პრაქტიკული ოქტომბრისა და ნოემბრის კიდევ უფრო თვალსაჩინოა. ამხ. სვანიძე აღნიშნავს, რომ ეს შემოსავალი იზრდება ყველა უწყების ავტონომიური საღაროებში, რისი მოსამზად იგი მოითხოვს დაუყოვნებლივ და კატეგორიულად.

შეიძლება ვთქვათ: ამოვიწყოთ ამხ. სვანიძის მოხსენება. შეიძლება თვით ჩვენ ბევრ რამეში არ დავეთანხმეთ ამხ. სვანიძეს, აქ იქ მისი კრიტიკა მეტად სასტიკია, არ არის გათვალისწინებული როგორც ობიექტიური პირობები, ისე საერთო პოლიტიკა, რომელსაც გმობილებს სათითაოდ ყოველი კომისიისათვის, მაგრამ საერთოდ მასთან ერთად ჩვენ არ შეგვიძლიან არ გავიმეორებოთ—სხვა ცხოვრება შეუძლებელია.

ამხ. სვანიძის მოხსენებას ჩვენ განსაკუთრებულ ყურადღებას ვაძლეოთ. ეს მოხსენება არის მოხსენება საჭირო, სიყვარული გამოხატო, სახელმწიფოებრივი მიზნებით შედგენილი. დღეს იყოს გადაჭარბებული ზოგიერთი ხსენება, დღეს ბევრმა გამოიყენოს მოხსენების მასალა ისე უკუღმართად, როგორც კი შეიძლება მისი გამოყენება. თანასი სადგომად მოსაზრებით. ვი: აქ საკმაოდ უფროს ვიქნას უკუღმართად პირობის გირეწერებებს, შეუთხოვრობის ნაცვლად შრომას, სერიოზობის ადგილას ჩიქორით მართლაც—მისთვის თვითკრიტიკა უფრადესი საკმაოდ, უფრადესი საგებლობის მომზადება, ჩვენ კადევ შევუძლებით

